

Spis treści

WPROWADZENIE	11
ROZDZIAŁ I	
Orientacje teoretyczno-metodologiczne w obszarze pracy socjalnej oraz podstawy badań komparatystycznych wybranych koncepcji i standardów kształcenia w Europie	17
1.1. Kierunki i strategie badań w europejskiej pracy socjalnej	17
1.2. Badania porównawcze w obszarze pracy socjalnej w Europie	27
1.2.1. Geneza i nurty pedagogicznych badań porównawczych	28
1.2.2. Badania porównawcze systemów kształcenia do pracy socjalnej w Europie	30
1.2.3. Europejska praca socjalna w perspektywie pedagogiki porównawczej	37
1.2.4. Źródła informacji o europejskich badaniach porównawczych w obszarze pracy socjalnej	41
1.3. Założenia teoretyczno-metodologiczne badań komparatystycznych koncepcji i standardów w kształceniu do pracy socjalnej w Europie	45
1.3.1. Fenomenologiczno-hermeneutyczne założenia badań teoretycznych europejskiej pracy socjalnej	46
1.3.2. Strukturalno-funkcjonalne aspekty badań porównawczych systemów edukacji do pracy socjalnej	53
1.3.3. Cele i kryteria badań komparatystycznych standardów kształcenia do pracy socjalnej w Europie	57
ROZDZIAŁ II	
Paradygmaty pracy socjalnej w perspektywie europejskiej	63
2.1. Dyskurs nad teoretycznymi paradygmatami pracy socjalnej	63
2.1.1. Pojęcie paradygmatu w naukach humanistyczno-społecznych	63
2.1.2. Poszukiwanie teoretycznego paradygmatu pracy socjalnej	65
2.1.3. Kryteria dyscyplinaryzacji pracy socjalnej	69
2.1.4. Koncepcje przedmiotu pracy socjalnej	73
2.2. Teorie w obszarze europejskiej pracy socjalnej	76
2.2.1. Fenomen teorii pracy socjalnej	77
2.2.2. Geneza i klasyfikacje teorii pracy socjalnej	79
2.2.3. Eklektyzm w teorii i praktyce pracy socjalnej	84
2.3. Współczesne paradygmaty pracy socjalnej	88
2.3.1. Paradygmat pracy socjalnej jako historycznie ukształtowanej działalności społecznej	88

2.3.2. Paradygmat pracy socjalnej jako autonomicznej profesji	92
2.3.3. Paradygmat pracy socjalnej jako dyscypliny naukowej	96

ROZDZIAŁ III

Transwersalność pracy socjalnej w wymiarze europejskim	101
3.1. Perspektywa transwersalna w pracy socjalnej i jej interdyscyplinarne konteksty	101
3.1.1. Transwersalność pracy socjalnej	102
3.1.2. Pedagogiczne konteksty pracy socjalnej	103
3.1.3. Socjologiczne konteksty pracy socjalnej	107
3.1.4. Psychologiczne konteksty pracy socjalnej	115
3.1.5. Polityczne i antropologiczne konteksty pracy socjalnej	121
3.2. Wybrane orientacje teoretyczne we współczesnej pracy socjalnej	127
3.2.1. Teorie kognitywno-behawioralne jako teorie praktyki pracy socjalnej	127
3.2.2. Antydyskryminacyjne teorie pracy socjalnej	132
3.2.3. Teorie refleksyjnej praktyki pracy socjalnej	138
3.2.4. Teorie wykluczenia społecznego i koncepcje inkluzji	145

ROZDZIAŁ IV

Pedagogiczne koncepcje jako inspiracje europejskiej pracy socjalnej a programy kształcenia do jej obszaru w wybranych krajach	157
4.1. Koncepcje aktywizacji sił ludzkich i wsparcia społecznego w polskiej pedagogice społecznej i pracy socjalnej	157
4.2. Idea uczestnictwa w duńskiej pedagogice społecznej i pracy socjalnej	164
4.3. Koncepcja kształtowania świadomości społecznej w hiszpańskiej pedagogice i pracy socjalnej	169
4.4. Inspiracje pedagogiczne a kształcenie do pracy socjalnej w Danii, Hiszpanii i Polsce	174
4.4.1. Koncepcje i programy kształcenia do pracy socjalnej w Danii	174
4.4.2. Koncepcje i programy kształcenia do pracy socjalnej w Hiszpanii	177
4.4.3. Koncepcje i programy kształcenia do pracy socjalnej w Polsce	180
4.4.4. Kształcenie do pracy socjalnej w Danii, Hiszpanii i Polsce – próba porównania	184

ROZDZIAŁ V

Europejskie wymiary profesjonalizacji oraz rozwój kształcenia do pracy socjalnej	187
5.1. Europejskie wymiary profesjonalizacji pracy socjalnej	187
5.1.1. Profesje społeczne w Europie	187
5.1.2. Kształcenie i kształtowanie kompetencji profesjonalnych	190
5.1.3. Rola wiedzy w kształceniu profesjonalnym	193
5.1.4. Profesjonalizacja pracy socjalnej w Europie	197
5.2. Geneza zawodu pracownika socjalnego w krajach europejskich	198
5.3. Rozwój szkół pracy socjalnej w Europie	203

5.4. Kształtowanie postaw badawczych w procesie akademickiej edukacji pracowników socjalnych	226
--	-----

ROZDZIAŁ VI

Współczesne standardy w kształceniu do pracy socjalnej w krajach europejskich	233
6.1. Standaryzacja kształcenia do pracy socjalnej	233
6.2. Deklaracja Bolońska a kształcenie do pracy socjalnej	237
6.3. Europejskie programy współpracy w obszarze kształcenia do pracy socjalnej	242
6.4. Standardy w kształceniu do pracy socjalnej w Europie	246
6.4.1. Regulacje prawne systemów kształcenia do pracy społecznej w Europie	247
6.4.2. Poziomy akademickiego kształcenia do pracy społecznej w krajach europejskich	253
6.4.3. Kierunki i programy profesjonalnego kształcenia do pracy socjalnej w Europie	258
6.5. Instytucjonalizacja i akademizacja kształcenia do pracy socjalnej w Europie	269

ZAKOŃCZENIE

Perspektywy rozwoju pracy socjalnej w Europie	274
BIBLIOGRAFIA	281
ABSTRACT	297

Table of Contents

INTRODUCTION	11
CHAPTER I	
Theoretical and methodological orientations in European social work and assumptions of comparative research on concepts and standards of social work education	17
1.1. Directions and strategies of research in European social work	17
1.2. Comparative research in the field of social work in Europe	27
1.2.1. Genesis and pedagogical trends of comparative research	28
1.2.2. Comparative researches in systems of education for social work in Europe	30
1.2.3. European social work in perspective of comparative pedagogy	37
1.2.4. Information resources of European comparative researches in social work	41
1.3. Theoretical and methodological assumptions of a comparative analysis of concepts and standards in education for social work in Europe	45
1.3.1. Phenomenological and hermeneutic assumptions of theoretical research on European social work	46
1.3.2. Structural and functional aspects of comparisons of systems of education for social work in Europe	53
1.3.3. Aims and criteria of a comparative analysis of standards for social work education in Europe	57
CHAPTER II	
Paradigms of social work in European perspectives	63
2.1. Discourses on theoretical paradigms in social work	63
2.1.1. Notion of paradigm in socio-humanistic sciences	63
2.1.2. Analysis of a theoretical paradigm in social work	65
2.1.3. Criteria of social work disciplinarisation	69
2.1.4. Concepts of subject of social work	73
2.2. Theories in the field of social work	76
2.2.1. Phenomenon of social work theory	77
2.2.2. Genesis and classification of social work theories	79
2.2.3. Eclecticism in theory and practice of social work	84
2.3. Paradigms of social work	88
2.3.1. Paradigm of social work as a social activity	88
2.3.2. Paradigm of social work as an autonomous profession	92
2.3.3. Paradigm of social work as a scientific discipline	96

CHAPTER III

Transversality of social work in European dimension	101
3.1. Transversal perspective and interdisciplinarity in social work	101
3.1.1. Transversality of social work	102
3.1.2. Pedagogical context in social work	103
3.1.3. Sociological context in social work	107
3.1.4. Psychological context in social work	115
3.1.5. Political and anthropological contexts in social work	121
3.2. Selected theoretical trends in social work	127
3.2.1. Cognitive-behavioural theories as the theories of social work practice	127
3.2.2. Anti-discrimination theories in social work	132
3.2.3. Theories of reflective practice in social work	138
3.2.4. Theories of social exclusion and concepts of inclusion	145

CHAPTER IV

Pedagogical concepts as the inspirations of European social work and educational academic programmes in selected countries	157
4.1. Concepts of social activation and social support in Polish social pedagogy and social work	157
4.2. Ideas of social participation and integration in Danish social pedagogy and social work	164
4.3. Concepts of social changes and social consciousness in Spanish social pedagogy and social work	169
4.4. Pedagogical inspirations in education for social work in selected countries	174
4.4.1. Concepts and programmes of education for social work in Denmark	174
4.4.2. Concepts and programmes of education for social work in Spain	177
4.4.3. Concepts and programmes of education for social work in Poland ...	180
4.4.4. Education for social work in Denmark, Spain and Poland – a comparative analysis	184

CHAPTER V

European dimensions of professionalization and development of education for social work	187
5.1. European dimensions of professionalisation of social work	187
5.1.1. Social professions in Europe	187
5.1.2. Education and training of professional competences	190
5.1.3. Role of knowledge in professional education	193
5.1.4. Professionalisation of social work	197
5.2. Genesis of education and social work profession in Europe	198
5.3. Development of academic education for social work in Europe	203
5.4. Creating research attitudes in academic education for social work in European countries	226

CHAPTER VI

Contemporary standards in education for social work in European countries ...	233
6.1. Standardisation of education for social work	233
6.2. Bologna Declaration and social work education	237
6.3. European programmes of cooperation for social work education	242
6.4. Standards of education for social work in Europe	246
6.4.1. Legislative regulations of systems for social work education	247
6.4.2. Levels of academic education for social work in European countries .	253
6.4.3. Trends and programmes of professional education for social work in Europe	258
6.5. Institutionalisation and academisation of education for social work in Europe	269
FINAL REMARKS	
Perspectives of education for social work in Europe	274
BIBLIOGRAPHY	281
ABSTRACT	297